

Arendalsrussen 2016
v/ Jonas Melhus

Sendes som epost

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/6815

Dato
12.04.2016

Svar på søknad om russefeiring på Spornes i Spornes-Brekka friluftslivsområde og Raet landskapsvernområde - 2016

Vi viser til søknad mottatt 25. mars 2016 fra Arendalsrussen v/ russepresident Jonas Melhus og vaktplan mottatt 30. mars 2016 om tillatelse til å benytte «flystripa» på Spornes til tre russearrangementer våren 2016.

Bakgrunn

Russen i Arendal har hatt tradisjon for å avholde noen av sine arrangementer i statlig sikra friluftslivsområder, blant annet «flystripa» i Spornes-Brekka friluftslivsområde på Tromøy. «Flystripa» ligger også innenfor Raet landskapsvernområde, heretter kalt Raet LVO.

Fylkesmannen har tidligere år gitt tillatelse til å benytte dette området på visse vilkår, og har ikke hatt vesentlige merknader til russens gjennomføring eller opprydding etter disse arrangementene fram til for fire år siden. I 2012 og 2013 klarte ikke russen å sikre gode nok rutiner under arrangementene til å sørge for at området i etterkant fremstod som ryddig og i samme stand som før arrangementet ble avholdt, innen de fristene Fylkesmannen som grunneier (på vegne av staten) og forvaltningsmyndighet hadde satt. Resultatet var at Fylkesmannen i samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO) måtte leie inn eksternt mannskap til opprydding av området etter russens arrangementer. I tråd med vilkårene i tillatelsene ble dette gjort på arrangørens regning.

På bakgrunn av disse erfaringene, arrangerte Fylkesmannens miljøvernnavdeling i 2013 et møte med russen før de aktuelle arrangementene. Det ble blant annet informert om regelverk og prosedyrer rundt søknader knyttet til russens aktivitet. Videre ble det opplyst om områdenes status og regelverket knyttet til dette samt ansvaret som ligger på søker. I februar 2014 sendte Fylkesmannen ut informasjon til russestyrene og de videregående skolene i området om at det sannsynligvis ikke vil bli gitt tillatelse til denne type arrangement i verneområdene, hvoretter vi oppfordret russen til å finne alternative arrangementsområder. Dette klart ikke russen å finne, og de fikk til slutt tillatelse til å ha arrangementene på Spornes likevel. Betingelsen var at det ble leid inn eksternt vaktsselskap under arrangementene og at eget ryddemannskap tok hånd om opprydding i etterkant.

Russens opprydding etter arrangementene i 2014 og 2015 ble godkjent etter et par pålegg om ekstraryddinger, og disse erfaringene blir lagt til grunn ved behandling av årets søknad.

Søknaden

Arendalsrussen 2016 søker om tillatelse til å avholde russearrangementer på "flystripa" på Spornes ved tre anledninger; 15. - 17. april (russeslipp), natt til 1. mai og natt til 17. mai. Nytt av året er at russen søker om tillatelse til å avholde ruseslippet over en hel helg. Arendal VGS og Sam Eyde VGS samarbeider om arrangementene.

Årets russestyre ved Arendal VGS har vært i kontakt med tidligere russekull og har blitt gjort klar over at arrangementet vil foregå i et verneområde. Styret har hatt samtaler om alvoret i dette, og er klar over at det hviler et stort ansvar på dem som arrangør når det gjelder oppførsel og opprydding.

Russestyret har vært i kontakt med politiet angående samarbeid, og politiet vil være til stede under deler av arrangementene. I tillegg er det gjort avtale med Agder Sikkerhet AS om at selskapet stiller med vakter de kveldene politiet ikke vil være til stede. Sjøppelkasser vil bli levert av Agder renovasjon og sanitæranlegg av Arendal Festival Supply.

På grunn av begrenset økonomi, har russen i år, som de to foregående år, søkt om å få avholde arrangementene uten innleie av eksternt ryddeselskap, og i stedet ta hånd om dette selv. Fylkesmannen så at kravet om avtale med eksternt ryddeselskap kunne være urimelig kostbart, og krevde i stedet kopi av vaktplan som viser hvem som er ansvarlig for søppelryddingen etter de ulike arrangementene og hvem som faktisk skal rydde. En slik vaktplan har russen sendt inn etter søknaden.

Juridisk grunnlag

Raet landskapsvernområde (Raet Ivo)

For Raet Ivo gjelder forskrift om vern av Raet landskapsvernområde med plante- og fuglelivsfredning i Arendal kommune, Aust-Agder (verneforskriften).

Formålet med landskapsvernområdet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder:

Formålet med landskapsvernområdet å bevare det egenartede natur- og kulturlandskapet med kvartærgeologiske forekomster og særegent dyre- og planteliv knyttet til Raet i Aust-Agders kystområde.

Verneforskriften § 3 pkt. 1 lyder:

Området skal være vernet mot alle aktiviteter og inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Spornes-Brekka statlig sikra friluftslivsområde

For de statlig sikra friluftslivsområdene står enten kommunen eller staten som hjemmelshaver. Der staten er hjemmelshaver, slik som tilfellet er for Spornes-Brekka friluftslivsområde, har Miljødirektoratet det overordnede ansvaret for forvaltningen av området. Dersom et område skal benyttes til annet enn friluftslivsformål, må staten v/ Miljødirektoratet gi tillatelse til en slik endret bruk. Denne myndigheten er delegert til Fylkesmannens miljøvernnavdeling ved brev fra Miljøverndepartementet av 23. august 1994.

Fylkesmannen som forvaltningsmyndighet skal bl.a.: *Ivareta statens interesser som grunneier og rettighetshaver*", ved bl.a. *"å avgjøre søknader om midlertidig omdisponering, jf kapittel 4.5.*

I DN-håndbok nr. 30 – 2011 kapittel 4.5 Omdisponering, uttales bl.a.:

All forvaltning av sikrede friluftslivsområder skal vurderes i lys av at området er sikret for allmennhetens friluftsliv, og at dette i seg selv er god nok grunn til ikke å akseptere noen annen bruk av området. Omdisponering av statlig sikrede friluftslivsområder skal i prinsippet ikke skje, men i unntakstilfeller kan det likevel være hensiktsmessig å akseptere omdisponering.

Det understrekes at Fylkesmannen i denne sammenheng opptrer og treffer avgjørelse som grunneier, på vegne av staten innen Aust-Agder fylke, dvs. ut fra en privatrettslig posisjon.

Fylkesmannens vurdering

I denne saken uttaler Fylkesmannen seg både som forvaltningsmyndighet for verneområdet og på vegne av staten som grunneier. Miljøvernnavdelingens delegerte forvaltningsansvar for friluftslivsområder i statlig eie, innebærer å forvalte disse områdene til beste for allment friluftsliv, jf. DN-håndbok nr. 30 – 2011. Dette innebærer at områdene skal holdes tilgjengelige og attraktive, og stedvis også tilrettelegges.

Fylkesmannen har mye erfaringskunnskap om russens arrangementer i statlig sikra friluftslivsområder og/eller verneområder, jf. bakgrunnsavsnittet over (nml. § 8). Som tidligere nevnt, har Fylkesmannen inntil 2012 hatt god erfaring med disse arrangementene, og russene har gjennomført i henhold til de vilkårene som har vært satt i tillatelsen. Fylkesmannen tillegger tidligere positive erfaringer vekt i vurderingen, spesielt forbedringen i 2014 og 2015 sammenlignet med de to foregående årene. Manglende opprydding i 2012 og 2013 gjør at Fylkesmannen likevel tillegger føre-var-prinsippet (nml. § 9) vekt. I forhold til samlet belastning, registrerer Fylkesmannen en økning i forespørsler om ulike arrangementer i verneområdene, og vektlegger i vurderingen at tiltakene må være korte og av forbigående karakter (nml. § 10). Førsøpling, som f.eks. flaskeknusing, sees på som den største trusselen for verneverdiene. Kostnadene ved miljøforingelse må dekkes av tiltakshaver (nml. § 11). Dette følges opp i vilkårene for tillatelsen.

Miljøvernnavdelingens vurdering er at arrangementene det søkes om vil kunne gjennomføres på visse vilkår, og at en gjennomføring i tråd med tillatelsen ikke vil medføre nevneverdig skade i forhold til verneverdiene og friluftslivsinteressene i området. Dette er under forutsetning av at arrangementene gjennomføres i henhold til vilkårene nedenfor. Dersom vilkårene følges opp, vurderer Fylkesmannen at nml. § 12 er ivaretatt gjennom tillatelsen.

På bakgrunn av formålet med statlig sikring av friluftslivsområder, er det kun aktuelt å tillate eksklusiv bruk av hele eller deler av slike områder i spesielle tilfeller. Unntak blir i praksis kun gjort i tilfeller der tiltaket er av begrenset varighet, og der allmennhetens parallelle bruk av øvrige deler av området kan ivaretas, herunder slik at gjennomføring av tiltak ikke vil være til vesentlig fortrengsel for andre, samtidige brukere av et område. I Fylkesmannens vurdering av søknaden er det særlig lagt vekt på at arrangementene skal avholdes i en begrenset tidsperiode som settes fra en kveld og fram til neste dag, slik at tiltakene kun er av forbigående karakter. Av den grunn tillater ikke Fylkesmannen at russeslippet går over en hel helg, men kun fra fredag til lørdag. Videre legges det vekt på at det tidligere, etter søknad og tillatelse, har vært avholdt tilsvarende arrangement i området, uten at dette har medført nevneverdig permanent skade for verneverdiene eller friluftinteressene i området.

For alle tre arrangementene må arrangøren sørge for tilstrekkelig renovasjon og sanitært tilbud samt sørge for avtale med profesjonelt vakthold, som står ansvarlig for den generelle orden og for å følge opp fastsatte vilkår. Vaktene må håndheve forbudet mot glassflasker og forsøpling strengt.

Ved gjennomføring av arrangementene må det tas hensyn til beboere og andre, samtidige brukere av områdene. Samtlige arrangementer kan starte kl. 18.00 og må avsluttes innen kl. 02.00 samme natt.

Arrangøren må fremvise vaktplan for ryddemannskap for all tre arrangementene. Rydding bør foretas umiddelbart, slik at området fremstår som innbydende for bruk allerede morgenen etter arrangementet. Siste frist for ferdigstilling av oppryddingen er 36 timer etter at arrangementet startet. Fylkesmannen og Statens naturoppsyn fikk i 2015 gjennomført en grundig søppelrydding i randsonen til flystripa, slik at området ble rensket for gammelt søppel. I år vil derfor Fylkesmannen kreve at russeren også skal rydde de nærmeste arealene rundt «flystripa», selv om det er søppel som lå der før arrangementet. Dette har vært vanlig praksis ved tidligere arrangementer i Raet LVO, for eksempel Hovefestivalen.

Resultatet av gjennomføringen av det første arrangementet vil være avgjørende for vurderingene som legges til grunn for om russeren skal få opprettholdt tillatelsen til de påfølgende arrangementene.

Konklusjon

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder gir med dette, som forvaltningsmyndighet for Raet landskapsvernområde og som grunneier på vegne av staten, tillatelse til å arrangere russearrangement på "flystripa" ved Spornes i Spornes-Brekka friluftslivsområde og Raet landskapsvernområde 15. april, natt til 1. mai og natt til 17. mai 2016, på følgende vilkår:

1. Arrangementene på "flystripa" skal avholdes innenfor følgende tidsrom:
 - a. Fredag 15. april kl. 18.00 til lørdag 16. april kl. 02.00
 - b. Lørdag 30. april kl. 18.00 til søndag 1. mai kl. 02.00
 - c. Mandag 16. mai kl. 18.00 til tirsdag 17. mai kl. 02.00
2. Glassflasker er forbudt på arrangementene.

3. Alle anlegg som oppføres i forbindelse med arrangementene, slik som fellesgriller m.v., må i sin helhet demonteres og fjernes så snart som mulig etter at arrangementene er avsluttet, jf. pkt. 9.
4. Telting og annen form for camping er ikke tillatt innenfor området.
5. Gjennomføring av arrangementene må ta hensyn til bebyggelse, naboer og andre brukere av området.
6. Bruk av motorkjøretøy i området er ikke tillatt utover normal transport langs vei.
7. Det er ikke tillatt å tenne bål eller grille, annet enn på tilrettelagte, felles grillplasser og eventuelt etter tillatelse fra brannvesenet.
8. Arrangøren må besørge tilfredsstillende vakthold, renovasjon og sanitæranlegg under arrangementene, bekoste og stå for opprydding av området, og bekoste og stå for utbedring av eventuelle skader i terreng eller på anlegg.
9. Oppryddingen skal være ferdig gjennomført senest 36 timer etter at arrangementet startet. Området skal da fremstå slik det var før arrangementet tok til, og gammelt søppel som måtte ligge på og rundt «flystripa» skal også være fjernet. Dagen etter arrangementene er det ikke tillatt med annen aktivitet enn opprydding i området.
10. Dersom området ikke er tilfredsstillende renovert, og/eller eventuelle skader ikke er rettet opp, forbeholder forvaltningsmyndigheten seg retten til å foreta opprydding og avbøting av skader mv. for arrangørens regning. Russepresident Jonas Melhus står personlig og økonomisk ansvarlig for dette.
11. Arrangøren skal orientere naboer om arrangementet, samt innhente eventuelt andre, nødvendige tillatelser. Vi forutsetter at arrangøren samarbeider med politi og brannvesen.

Dersom gjennomføringen av det første arrangementet, 15. – 16. april 2016, viser seg ikke å være tilfredsstillende i henhold til ovennevnte vilkår, vil tillatelsen gitt til å gjennomføre de to påfølgende arrangement, natt til 1. mai 2016 og natt til 17. mai 2016, bli trukket tilbake.

Avslutningsvis vil Fylkesmannen ønske lykke til med arrangementet.

Med hilsen

Ingunn Løvdal
ass. miljøverndirektør

Aslak Gotehus
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Aslak Gotehus, tlf: 37 01 78 33

Kopi til:
Arendal kommune
Statens Naturoppsyn v/ Arild Pfaff
Miljødirektoratet

Sendt som epost
Sendt som epost
Sendt som epost